N°. 252. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . ″ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

VRIJDAG 17 MAART.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet.**
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . ″ 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indië:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

Vleesch of Visch?

OPEN BRIEF AAN PROF. G. J. MULDER.

[illegible]

III.

Het *eerste* middel, hooggeëerde Professor! door u aangeprezen, om den prijs van het vleesch te helpen verminderen, bestaat daarin, dat men het Amerikaansche vleesch, gezouten en half gedroogd, hierheen moest overvoeren; hetgeen ten gevolge zou hebben, dat bijv. uit Amerika en Belgie het vleesch voor 26 centen het Ned. pond zou geleverd kunnen worden (22). UHGel. is bovendien overtuigd, dat, al ware het verschil van prijs zoo aanzienlijk niet, dan nog het voordeel aanmerkelijk zou zijn: ″Al mogt nu dit vleesch voor 30 ″centen, ja voor 40 centen per Ned. pond alhier te ″leveren zijn: er ware een aanwinst door verkregen voor ″*de middelklasse*, voor den *werkman, die van uitnemende* ″*gevolgen zal zijn.* Daardoor toch zullen *zij* vleesch ″kunnen eten, die geene 60 à 65 centen per Ned. ″pond kunnen betalen; *zij* meer vleesch kunnen nutti″gen, die thans, om den hoogen prijs, *daarvan te weinig* ″*kunnen nuttigen.*″ (23). Professor! ook hier heeft UHGel. geene ″waarschijnlijkheidsgronden″ toegelaten: gij spreekt het ondubbelzinnigste oordeel uit: ″*De zaak* ″*lijdt geen twijfel.*″ (24). Ja, Professor! ofschoon een oordeel als het mijne bij uw ontzaggelijk gezag niet veel gewigt kan toevoegen, moet ik erkennen, dat de zaak inderdaad geen twijfel lijdt. Door het invoeren van Amerikaansch vleesch zullen velen, die thans *geen* vleesch kunnen eten, dat voedsel kunnen nuttigen, en anderen, die nu en dan slechts een ″proefje″ nemen, ferm vleesch kunnen eten. Er zijn evenwel enkele opmerkingen te maken, niet ten aanzien van het voorgedragen *middel*, maar met betrekking tot het verband, waarin UHGel. dat middel voordraagt; en UHGel. is humaan genoeg, om mij, in het belang der zaak, het doen van deze opmerkingen te veroorlooven.

Het heeft me, in de eerste plaats, verrast te lezen, dat UHGel. reeds ″voor eenige jaren″ aan een man, die in uw laboratorium werkzaam was, Amerikaansch vleesch hebt te eten gegeven (25). Ik hoop niet, dat dit eene wetenschappelijke proefneming op den man geweest zal zijn, van den aard als de wetenschap wel eens meer neemt ″*in corpore vili*″, om bijv. de werking van een narcoticum op een rot of op een kat waar te nemen. Doch hoe het zij: ″reeds voor eenige jaren″ heeft UHGel. de kennis verkregen, dat Amerikaansch vleesch goed te eten was, ″dat men er met smaak van gebruiken″ kon (26) en dat daardoor dus het vleeschgebruik in Nederland kon vermeerderd worden. Hoe komt het nu, Professor! dat UHGel. dezen ″wenk″ aan den handel eerst geeft in den jare 1854? Hoe komt het, dat UHGel., die zóó voor vleesch geijverd hebt, eerst nu eene ontdekking openbaart, die, ware zij bekend geweest, welligt oorzaak zou geweest zijn, dat in uwe eigene stad thans niet ″met graagte *raauwe* duivenboonen gegeten worden″ (27), ofschoon ik niet begrijpen kan, dat men zooveel pleizier kan hebben, om *raauw* te eten, wat even goed *gekookt* geschieden kon. *En passant* zij het gezegd; maar *eenig bewijs* van die raauwe-duiven-boonen-eterij ware welligt niet overtollig. De wetenschap is, naar mijne opvatting, Professor! en vooral de wetenschap van een door het Rijk bezoldigd Hoogleeraar, cijnsbaar aan de belangen der Natie; en, wanneer nu een Professor sinds eenige jaren heeft geweten het middel, waardoor aan duizenden zijner ″natuurgenooten″ goed en goedkoop vleesch kon worden verschaft, terwijl diezelfde natuurgenooten door denzelfden Professor verklaard worden, te zullen wegkwijnen, *als zij geen vleesch eten*, dan, Professor! meen ik toch, dat UHGel. wat al te veel geheimen bewaart in uw laboratorium, magtig veel [illegible] en analyses in brochures doet drukken, zeer [illegible] praat, maar achterhoudt wat *tot doen* aanleiding [illegible]geven. Een gewigtig resultaat, door de wetenschap verkregen, staat gansch niet gelijk, hooggeëerde Professor, met een klemmend argument, dat een behendig advocaat voor zich houdt, om daarmede, in zijne [illegible] behoort door een Professor in de natuur- en scheikunde, die alléén voor de wetenschap leeft zoo als UHGel., en niet voor de eerzucht, onmiddellijk en niet eerst ″na eenige jaren″, wanneer het een tegenstander kwaad zou kunnen doen, bekend gemaakt te worden.

De *tweede* opmerking is deze. *Wat* heeft UHGel. toch wel in 's Hemels naam verrigt gedurende al den tijd, dat het voorstel der negen leden was ingediend, door de sectiën werd onderzocht, dat op het verslag der Kamer geantwoord en dat er over gediscussiëerd werd? Voor het naaste denk ik, dat UHGel. verdiept waart in het analyseren van amylum in pekelharingen en van kaasstof in behén-olie. Anders is het mij onverklaarbaar, hoe UHGel. eene brochure kondet schrijven *tegen* een voorstel, dat blijkbaar *door u niet is gelezen.* Reeds vroeger gaf ik u het bewijs, dat UHGel. geene notitie van de Mem. van Toelichting en van de Mem. van Beantwoording hadt genomen, doordien gij volhieldt, ″dat de aanneming van het voorstel aan geen *behoeftige* een stukje vleesch meer zou verschaffen″ (28). Officiëel was het toch gebleken, dat het voorstel niet was gedaan voor ″*behoeftigen*″; maar juist voor die klassen, voor wie *gij* zóóveel van den invoer van Amerikaansch vleesch verwacht. Maar nu is het nog erger. Nu heeft UHGel. zelfs *het voorstel* niet gelezen! Art. 4 stelde juist voor, om het *versche vleesch* geheel vrij te doen invoeren, en het *gezouten* en *gedroogde vleesch* van buiten 's lands, bij den invoer slechts te belasten met ″het bedrag van den accijns, die voor het gebezigde zout geacht wordt verschuldigd te zijn″. Uw ″wenk aan den handel″, Professor! is dus te laat gekomen; want de voorstellers hebben vóór u dien wenk gegeven, uitvoerig toegelicht in de redevoering van den heer VAN BOSSE, en hebben getracht ″eene zaak, die geen twijfel lijdt″, *tot stand te brengen*, terwijl UHGel. er slechts mooi over blijft *praten.* Aan uw geweten, Professor! laat ik de verantwoording over, hoe het mogelijk zij, dat UHGel. althans niet hebt willen erkennen, dat *dit* gedeelte van het voorstel, dat betrekking had tot den invoer van buitenlandsch vleesch, aannemelijk was. En ik vraag zelfs, of, na deze inconsequentie — die ik, voor mij, altijd aan het amylumonderzoek der pekelharingen blijf toeschrijven — de schijn niet wordt geladen op UHGel., dat de geheele ″wenk″ in *uwe* brochure een *plagiaat* is, op het voorstel gepleegd, en dat UHGel. daarom gedaan hebt, alsof daaromtrent niets voorgesteld, met geen enkel woord gesproken ware!

De *derde* en laatste opmerking omtrent dit *eerste* middel, is geheel van Staathuishoudkundigen aard; permitteer mij, Professor! dat ik, ten aanzien dier opmerking, wat stemmiger gezigt zette. Ik heb, zoolang ik leef, geene oeconomische ketterij zoo groot vernomen, als in uwe jongste brochure te lezen staat, en ik heb mij verbaasd hoe zelfs niet één percentje amylum van oeconomie in dat geschrift te vinden was. Het is alles ″water″, dat ″verdampt″. UHGel. gelieft te zeggen: ″dat voor *Nederlandsch vleesch* geene af″doende middelen bestaan, om het goedkooper te ″maken″ (29). Ook deze zaak schijnt voor u zoodanig ″geen twijfel″ te lijden, dat UHGel. zelfs de moeite niet neemt, om het bewijs dezer stelling te leveren. Uw eigen *middel* bewijst nogtans het tegendeel.

″Voer Amerikaansch vleesch in″ — zegt UHGel. — ″en er zal goedkoop vleesch zijn.″ *Hoe* dat vleesch ingevoerd moet worden, *waarom* het zoo veel goedkooper zal zijn: daarover wordt met geen enkel woord gerept. Het is alweder *praten*, Professor! zonder [illegible] *doen.* UHGel. onderstelt, dat dit Amerikaansch vleesch *hier* zou kunnen kosten 40 c. per Ned. pond, [illegible] het in Belgie geleverd wordt voor 26 centen (30). Nu weet ik vooreerst niet, waarom UHGel., die [illegible] hooge gedachten koestert van de uitwerking [illegible] ″wenk″, wanneer het vleesch [illegible] zou trachten ″in het belang van [illegible] het verkrijgbaar te stellen voor 26 cents? En *dat*, Professor! is alléén mogelijk door de afschaffing van het regt, waarmede thans nog de invoer van buitenlandsch vleesch bezwaard is. Wordt dat regt *niet* opgeheven: men zal het Amerikaansch vleesch ook niet voor 40 c. kunnen leveren. Waarom toch wordt *thans* zoo weinig vreemd vleesch ingevoerd? Niet, omdat de handel wachten moest, tot dat UHGel. een ″wenk″ geliefdet te openbaren, waarvan de ″nuttigheid″ u reeds eenige jaren bekend was: de handel is zoo scheikundig niet als UHGel.; maar wist evenwel reeds voorlang, dat *die* zaak geen twijfel leed. Maar alleen, omdat die invoer zeer weinig voordeel belooft; omdat de prijs, dien de handelaar kan maken, niet zoo hoog is, dat hij, na aftrek van alle kosten (en daaronder behoort ook het inkomend regt) genoegzame winsten behalen kan (31.) De handel is geen philantroop, zooals UHGel.; evenmin is hij zoo onbaatzuchtig. Waarbij niet *verdiend* kan worden, het moge edel en schoon zijn: de handel zal er geen regard op slaan. Het zijn alleen professoren, die, vrij van elken aardschen prikkel, voor het heil der menschheid werken. Wil UHGel. alzoo inderdaad Amerikaansch vleesch goedkoop hebben ingevoerd, het is dan niet genoeg te zeggen: ″voer het in″; maar UHGel. had daarbij moeten voegen: ″Stel den invoer vrij, en gij zult het vleesch zien komen in overvloed.″ Ik onderstel, dat UHGel.'s afkeer tegen het woord ″afschaffing″ sedert de afschaffing van het Instituut, belet zal hebben, van die woorden gebruik te maken; maar, dat dit door u stilzwijgend, als eene *conditio sine qua non* is aangenomen. Is UHGel. evenwel een ander middel bekend, om het vleesch zoo goedkoop ingevoerd te krijgen, verzwijg het dan, bid ik u, nu niet weder gedurende eenige jaren, maar maak het onmiddellijk bekend. Afschaffing van invoerregt brengt alzoo gezouten vleesch *hier* goedkooper aan de markt: eene staathuishoudkundige waarheid; omdat de prijs van het voorwerp verhoogd wordt met het bedrag van de belasting. Maar dan ook, Professor! hadt UHGel. met beide handen moeten aangrijpen niet alleen art. 4 van het voorstel der negen leden, dat uitsluitend ten doel had, om uw ″wenk″ in practijk te brengen; maar ook de overige artikelen, omdat de afschaffing der tonnegelden den kostenden prijs nog meer zou doen verminderen; omdat de afschaffing der accijns op het binnenlandsch vleesch ook *dat* vleesch goedkooper moest maken. Waarom vrijstelling van den invoer invloed zou hebben op den prijs van *buitenlandsch vleesch*; maar afschaffing van accijns niet den minsten invloed op *binnenlandsch vleesch:* zie, Professor! dat is eene staathuishoudkundige leer, over wier geheimzinnigheid zelfs wijlen BASTIAT met den mond vol tanden zou zijn staan gebleven. Mogt het betoog daarvan ook door UHGel. kunnen geleverd worden, ik noodig u daartoe uit; want het zal dan aan UHGel. zijn gegeven, om een nieuw keerpunt in de wetenschap der *oeconomie politique* daar te stellen. Zelfs de zeer eenvoudige leer, die op elken Utrechtschen marktdag de graankooper, de boterboer en de aardappelenboer zal gehuldigd [illegible] dat meerdere aanvoer den prijs van het [illegible] laagt, schijnt door u bestreden te worden [illegible] zoudt UHGel. tot de zeer [illegible] moeten komen, dat reeds [illegible] rikaansch vleesch den [illegible] vleesch moest doen [illegible] te blijken,

Uit een [illegible] gemaakt van de dat UHGel. [illegible] en de ″dwaze praat″, wetenschap [illegible] munt verkoopt, maakt het [illegible] stelling aan te nemen, dat [illegible] staathuishoudkundige behoeft te wezen om [illegible] dat het vleesch niet blijvend goedkooper worden zal.″ (32) Om over dergelijke vraagstukken een oordeel uit te spreken, moet men *wel* staathuishoudkundige zijn, en althans ″onbevooroordeeld″ en minder verdiept in ″scheikundige analyses″; want dat schijnt een jammerlijk beletsel tegen de opvatting van een ge-

zond begrip van oorzaak en gevolgen te zijn. Ook hierin spreekt gij u zelven meermalen tegen, professor! want gij erkent, dat door den invoer van Amerikaansch vleesch, dat vleesch blijvend zal te koop zijn voor 40, voor 30, ja voor 26 cents. Er zijn dus wel middelen, om het vleesch duurzaam goedkoop te maken.

En hier, Professor! kan ik mij niet weêrhouden, om UHGel. onder het oog te brengen wat UHGel. zelf hebt neergeschreven. »*Vrijheid* wensch ik; geene »*vrijzinnigheid*« — aldus zegt UHGel. »Derhalve ook »goed voedsel, hetwelk den mensch meer vrijheid geeft; »*geene voorstellen*, *die niet baten*, *maar schaden*.« (33) In het voorbijgaan, Professor! zou ik wel willen weten wat de anti-revolutionnaire bombast »vrijheid, geene vrijzinnigheid« toch wel beteekenen mag. Eilieve, gij zult de geheele Natie verpligten van eene schei- of natuurkundige ontleding te willen ondernemen van deze woord-speling, die in den mond van den heer GROEN verklaarbaar is, maar niet in dien van een hoogleeraar eener positieve wetenschap. Scherm, professor! in de politiek niet in de lucht; maar geef ons definitien gelijk in de scheikunde, opdat het ons blijke, »dat de zaak geen twijfel lijdt.« Op het voorstel der negen leden hebt gij toegepast: »geene voorstellen, die niet baten, maar schaden«; en in uwe brochure heb ik geen enkel woord aangetroffen ten bewijze, dat het voorstel schadelijk was; of uwe ingenomenheid met de pisciculture moet thans zóó groot zijn geworden, dat het gebruik van vleesch u tegenwoordig schadelijk toeschijnt. Zóó »rekbaar« is evenwel de wetenschap bij UHGel. nog niet geworden, en »een Professor is zelfs zoo hartstogtelijk niet«, om dit vooralsnog te beweren, en daarom zou ik gaarne, wel wat preciesser wenschen te weten, *waarom* het voorstel niet zou baten, *waarom* het schadelijk was? Weet gij, Professor! wat *ik*, in mijne eenvoudigheid, noem »voorstellen, die niet baten, maar schaden?« Bijv. wanneer een Professor beweert, dat wij allen vleesch moeten eten, want dat we anders van de graat vallen — maar zonder dat hij daartoe één ander middeltje aan de hand geeft, dan dat we bij onze dienstboden een examen naar de gesteldheid der tanden moeten doen. Wanneer diezelfde Professor, als een afdoend middel door *anderen* wordt aan de hand gedaan, zegt: vleesch deugt niet, visch moet gegeten worden, zonder te zeggen *hoe* die visch gevangen zal worden. Wanneer diezelfde Professor verklaart, dat ieder arbeider eigenlijk ham moest eten, omdat hij dan het vet voor niet heeft (34), zonder aan te wijzen, hoe *die dure ham* voor den arbeider te koop zal zijn. Wanneer altijd dezelfde Professor zegt, dat eigenlijk de koeijenmelk het goedkoopste en beste voedsel is; want dat men alsdan kaasstof, eiwitstof, boter en suikerstof op den koop toe zal hebben (35), zonder het middel aan te toonen, hoe men de Nederlandsche Natie zal noopen, om aan de uijers der koeijen te gaan liggen zuigen. Zie, Professor! dat zou *ik*, in mijne eenvoudigheid, noemen »*voorstellen*, *die niet baten*, *maar schaden*.«

Ik kom nu tot het *tweede*, tot het groote middel, tot de visch-eterij: en daarover heb ik nog al een woordje, met u, Professor! af te handelen.

(*Wordt vervolgd.*)

(22) De voeding van Nederlanders, bl. 11.
(23) Ibid., bl. 12, 13.
(24) Ibid., bl. 13.
(25) Ibid, bl. 11.
(26) Ibid., bl. 12.
(27) Ibid., bl. 10.
(28) Ibid., bl. 4.
(29) Ibid., bl. 5.
(30) Ibid, bl. 11, 12.
(31) Zie de *Arnh. Ct.* v. 21 Febr. 1854.
(32) De voeding van Nederlanders, bl. 5, 6.
(33) Ibid. bl. 10
(34) Ibid. bl. 23.
(35) Ibid. bl. 35.

Buitenland.

ENGELAND.

In de zitting van het Lagerhuis van 31 dezer heeft lord John Russell op eene interpellatie van de heer Disraeli nog gezegd, dat de Regering de confidentiele correspondentie, waarvan het *Journal de St. Pétersbourg* heeft gewaagd, zal overleggen, waaruit hij hoopt dat men zal ontwaren, dat de ministers alle voorstellen, strekkende tot eene verdeeling van het Turksche rijk hebben van de hand gewezen. Toen de keizer van Rusland Engeland in 1844 bezocht, heeft hij conferentiën gehad met den hertog van Wellington, sir Robert Peel en lord Aberdeen. De inhoud daarvan is in een memorandum geformuleerd. Daar de ministers dienaangaande nog niet hebben beraadslaagd kan lord John Russell nog niet verzekeren of dat memorandum zal worden overgelegd.

Op eene interpellatie van den heer M. Milnes heeft de edele lord de verklaring afgelegd, dat hij het noodig oordeelde, dat de regering den Griekschen opstand in Turkije ontmoedige, hoewel zij sympathiseert met het lijden der Christelijke bevolking in Turkije. Niets kan noodlottiger voor den vooruitgang zijn dan die opstand, welke onder de tegenwoordige omstandigheden geen hoop op welgelukken heeft.

In de zitting van het Hoogerhuis van denzelfden dag heeft graaf Derby de Regering geïnterpelleerd over het artikel, in de *Times* verschenen, in antwoord op de openbaringen in het *Journal de St. Pétersbourg* gedaan, betrekkelijk vertrouwelijke onderhandelingen, die met het oog op eene aanstaande ontbinding van het Turksche Rijk, tusschen de kabinetten van Engeland en St. Petersburg zijn gevoerd. De graaf Derby heeft zich verwonderd dat de *Times* heeft kunnen mededeelen den zin van het antwoord, door de Engelsche Regering op de opening van het Russisch bewind gegeven. Hij heeft daaruit afgeleid, dat men aan dat dagblad staatsstukken heeft in handen gespeeld, die nog niet aan het Parlement waren overgelegd. Hij is tegen die wijs van handelen opgekomen. Lord Aberdeen heeft het verwijt van zich afgeworpen en verzekerd, dat geen staatsstuk aan de *Times* was medegedeeld; maar hij heeft de verschillende beweringen van het blad volgehouden, dat is, dat de Engelsche regering de openingen van het Russisch bewind had afgeslagen, en dat, daar de openbaarmaking van het artikel van het *Journal de St. Pétersbourg* had bewezen, dat de keizer van Rusland, voor het feit, dat het hier geldt, de openbaarmaking was vooruitgeloopen, niettegenstaande den vertrouwelijken aard van al hetgeen toen voorviel, de Engelsche regering op het bureau der beide Kamers de verschillende staatsstukken zou nederleggen, die te dezer zake in der tijd gewisseld zijn. Het Lagerhuis heeft de ontwikkeling van den heer Gladstone aangehoord, nopens het voorstel over de belasting op het inkomen. Er is daarover geene stemming gehouden, maar de uitslag is zeker. De aanneming van de voorstellen der regering is niet twijfelachtig.

In de zitting van het Hoogerhuis van den 14 dezer is de graaf de Malmesbury teruggekomen op de openbaarmaking van staatsgeheimen door een ambtenaar van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken.

De edele lord heeft bij het dagblad de *Times* inlichtingen ingewonnen, waaruit blijkt, dat geen ambtenaar der Regering officiële stukken aan dat dagblad heeft medegedeeld. Lord Aberdeen heeft daarop slechts kunnen antwoorden, dat, zoo dit eene waarheid is, hij nog meer dan ooit zijne bevreemding over de opname in de *Times* moest kenbaar maken.

— Het oorlogsvaartuig *Hecla* is van de Oost-Zee te Portsmouth teruggekeerd. Het heeft gediend, om onderzoekingen en peilingen te doen. De uitslag van het onderzoek is geweest, dat Christiaansandtje (kust van Noorwegen), de straat van Wingo (kust van Zweden), Nijborg, in den grooten Belt, en de baai van Kiel (op de kust van Sleeswijk-Holstein), aangewezen zijn als de beste vereenigingsplaatsen voor eene zoo aanzienlijke scheepsmagt als de vloot naar de Oostzee. Het laatste punt staat het meeste in betrekking met den ijzeren weg van Hamburg. Derhalve wordt daaraan de voorkeur gegeven. De *Hecla* heeft de Oost-Zee vloot in de Duinen ontmoet en heeft aan boord dier schepen overgebragt een aantal stuurlieden en loodsen, die de Oost-Zee bezocht hebben, zoodat op elk schip twee man zijn geplaatst. De *Hecla* heeft Zondag avond ten 7 ure de vloot verlaten. Dat schip is te Spithead aangekomen met brieven van den vlootvoogd, die reeds verslag geeft van al de bewegingen der vloot. Zondag morgen ten half acht ure werd bevel gegeven, om met het stoken te beginnen en ten 9 ure werd alle stoomkracht aangewend. Ten twee ure is bevel gegeven, zoo men van elkander mogt afgaan, zich te vereenigen te Wingo, aan de kust van Zweden. De admiraal was voornemens in de Duinen het anker te laten vallen en den nacht door te brengen. Des 6 ure 's morgens wierp de vloot te Diel het anker uit.

FRANKRIJK.

De inschrijving voor de leening van 250 millioenen is thans het meest aan de orde van den dag. Gisteren is die inschrijving geopend, en van den vroegen ochtend af, heeft zich eene talrijke menigte naar het Ministerie van Financiën begeven, om aan die inschrijving deel te nemen.

— Men verzekert, dat de Fransche Marine de eerste krijgsverrigtingen van de Engelsche vloot in de Oost-Zee niet zal kunnen bijwonen, daar zij geroepen is, om voor alles het hulpleger naar het Oosten over te brengen. Zij zal dus in het begin bij het eskader van den admiraal Ch. Napier slechts door een enkel vaartuig *l'Austerlitz* worden vertegenwoordigd, ten einde de Fransche vlag ten minste naast die van Engeland zal wapperen. Spoedig daarna zal een Fransch smaldeel, waarschijnlijk dat van den vice-admiraal Parseval-Dechênes, in de wateren van de Oost-Zee binnen loopen.

PRUISSEN.

Uit de nadere berigten van Berlijn blijkt, dat de Tweede Kamer in hare zitting van Dingsdag jl. het antwoord van den Minister von Manteuffel vernomen heeft, op de interpellatie van den graaf von Schwerin, lid van de gematigde linkerzijde en voorzitter van de vergadering. Zij was door 114 leden onderteekend en strekte eenvoudig om van de Regering eene verklaring te ontvangen over de houding van Pruissen te midden der tegenwoordige, staatkundige verwikkelingen. De heer von Manteuffel heeft zich bepaald tot de verklaring dat de vloten, die zich gereed maken om in de Oostzee binnen te loopen, toebehooren aan mogendheden, waarmede Pruissen goede en vredelievende betrekkingen onderhoudt. De Kamer en het publiek hebben die verklaring voor voldoende en van veel beteekenenden aard beschouwd. Men heeft daarin gezien een bewijs van toenadering tot de twee groote zeemogendheden. De heer von Manteuffel heeft er bijgevoegd dat hij nu slechts een voorloopig antwoord gaf. Hij heeft beloofd eene der volgende zittingen duidelijker over deze aangelegenheid te spreken, en dan aan de Kamer de voorstellen te zullen onderwerpen, die de stand van zaken mogt vorderen. Men verwacht, dat het ontwerp van geldleening waarvan reeds meermalen gewag gemaakt is, daartoe zal behooren.

DENEMARKEN.

De beide Kamers hebben met bijna eenparige stemmen den 14 dezer, een adres aan den koning aangenomen strekkende om de staatsregeling te handhaven en de tegenwoordige ministers te ontslaan. Uit regtstreeksche berigten blijkt het, dat alles eenen naderenden crisis aanduidt. In de zitting van den Volksthing van 9 dezer, heeft de bisschop Monrad aan de regering de stellige vraag gerigt of zij van oordeel was, dat zij zonder medewerking der wetgeving, eene grondwet voor het geheele rijk eigenmagtig kon invoeren. De eerste minister heeft geweigerd die vraag te beantwoorden. Toen is de afgevaardigde Lentberg, te midden van de luidste bravo's en van het hevigste gedruisch opgestaan om te verklaren, dat het oogenblik was gekomen, om eene plegtige en stellige stemming van wantrouwen tegen het bewind uit te brengen, alhoewel die stemming reeds door de beide Things was gehouden. Des avonds zijn de leden der beide Kamers onderling vergaderd, om de maatregelen te beramen, die zij tegen het ministerie zouden nemen. Daarin werd besloten, om in de beide Kamers een adres aan den koning voor te stellen; dat ontwerp is den 11den in de beide Things ter tafel gebragt. Zij hadden besloten, het in overweging te nemen en hebben den 14den, gelijk uit bovenstaand telegrafisch berigt blijkt, dit ontwerp reeds aangenomen.

— In dit rijk worden in 't geheel 12 oorlogschepen uitgerust en gewapend, te zamen voerende 250 stukken geschut en bemand met 2182 koppen. – De Deensche loodsen hebben bepaalde last bekomen, om geene vreemde oorlogschepen verder dan hun voorwater te loodsen. De vestingen Kronenberg en Frederikshaven worden gewapend.

ZWEDEN EN NOORWEGEN.

De Storthing van Noorwegen heeft den 7den dezer met algemeene stemmen het crediet van 300,000 rijksdaalders door de regering, in de tegenwoordige omstandigheden aangevraagd, toegestemd.

OOSTENRIJK.

Volgens telegrafische berigten van gister is dien dag de nieuwe leening reeds 14 millioen ingeschreven.

— De reden van het verbieden van het dagblad *Lloyd* eene niet zeer gunstige beoordeeling van den brief van Z. M. den keizer van Rusland aan Z. M. den keizer der Franschen.

— Men meldt, dat de verandering des rijksschatbiljetten in bankbiljetten zoo spoedig voort gaat bij de bank, dat tegen het einde dezer maand bijna reeds de helft der eerstgenoemden in de kas der bank zullen gekomen zijn.

SARDINIE.

De kamer van afgevaardigden heeft de discussie over de artikelen van het gewijzigde wetboek van strafregt niet ten einde gebragt, maar het hoofdbeginsel is aangenomen. In de zitting van den 9den namelijk heeft de Kamer het eerste artikel goedgekeurd en een aanvang gemaakt met het tweede, waarbij de geestelijke, die de uitoefening van hun ambt de instellingen en wetten van den staat mogten beoordeelen, met eene straf bedreigd werden. Zooals men begrijpt, zal dit artikel hevigen tegenstand vinden bij de uiterste regterzijde, maar het waarschijnlijkst zal het wel even als het eerste aangenomen worden.

SPANJE.

Een brief uit Madrid gewaagt van het ontdekken eener zamenzwering in deze stad en vertakkingen hebbende te Saragossa. Men zag nieuwe arrestatien te gemoet. Een krijgsraad is benoemd, om te beslissen over het lot der 150 opstandelingen, die zich te Hecho hebben ondergedoken. De strengste maatregelen worden voortdurend genomen tegenover de dagbladschrijvers.

RUSLAND.

De *Hamburger Börsenhalle* meldt uit St. Petersburg van den 7den dezer:

»Deze stad en gouvernement zijn sedert gisteren den 6den, in staat van oorlog verklaard en onder bevel van den Grootvorst-troons-opvolger geplaatst.

— De golf van Finland en de Oostzee zijn steeds met ijs bedekt. Het valt te betwijfelen of de Russen zich zullen slagen, hunne schepen los te maken, hoewel men verzekert dat 30,000 man zich op verschillende punten met dat reusachtig werk bezig houden.

TURKIJE.

Volgens berigten uit Athene van den 9 Maart, hebben de insurgenten een aanval op de citadel van Arta gedaan, doch zij werden met verlies teruggeslagen, hebbende daarbij evenwel een vaandel veroverd. Bij eenen tweeden aanval werden zij mede teruggeslagen tot op het Grieksche grondgebied, doch daar door de koninklijke troepen afgewezen.

In Zuid-Albanie breidt zich de opstand uit.

Over Triest is per telegraaf van den 15 dezer, uit Konstantinopel van den 6 ontvangen. De Fransche en Engelsche eskaders bevonden zich toen nog in de baai van Beicos.

Er had eene conferentie plaats gehad tusschen den Griekschen gezant en den Turkschen minister-president. Deze laatste had daarbij eene zeer hevige taal gevoerd en dreigende verwijten aan den gezant gerigt wegens heimelijke begunstiging van den zoogenaamden Griekschen opstand.

Er is bevel gezonden, om Egyptische troepen naar Kandia in te schepen.

— Volgens een berigt uit Bucharest van den 1en dezer, is door den Russischen opperbevelhebber, den vorst Gortschakoff, bij dagorder bekend gemaakt, dat de vorst Paskewitsch in zijne hoedanigheid van opperbevelhebber over de actieve Russische landmagt, binnen drie of vier weken eene inspectie zou komen houden over de Russische troepen die langs den Donau en in het zuiden van Europeesch Rusland gelegen zijn.

— Er worden, gelijk men weet, tusschen de Porte en de vertegenwoordigers der vier mogendheden onderhandelingen gevoerd over maatregelen door de Porte te nemen tot verbetering van het lot harer christen-onderdanen; en reeds is door den sultan een bevelschrift onderteekend hetwelk het getuigenis van christenen voor het regt met dat van Mohammedanen gelijk stelt. Volgens een schrijven uit Parijs aan de *Indépendance Belge*, werd aldaar verzekerd, dat de Porte ook reeds bewilligd zou hebben in de afschaffing van het hoofdgeld, hetwelk de rayahs telken jare moeten betalen, ten einde, gelijk de quitantie zegt: »hun hoofd nog weder een jaar op hunne schouders te mogen dragen.« De berigtgever voegt er bij, dat men het nog niet eens was over den vorm, waarin de maatregelen ten behoeve der christenen zouden moeten worden vastgesteld: de sultan toch zou zijn oppergezag evenmin aan zijne bondgenooten als aan Rusland willen opofferen door eene diplomatieke overeenkomst omtrent de behandeling van een deel zijner onderdanen; terwijl een groot heerlijk bevelschrift, al ware het ook in even schoone en krachtige bewoordingen vervat als de vermaarde verordening van Gulhané, gebleken was op zich zelf geen genoegzame waarborg te zijn.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Blijkens het voorloopig verslag der Tweede Kamer betrekkelijk het wetsontwerp, tot strekking hebbende om de coupons der certificaten van nationale schuld aan eene vijfjarige verjaring te onderwerpen en het bedrag der verjaarde coupons te doen komen ten bate van 's Rijks schatkist, heeft men vrij algemeen erkend deze wetsvoordragt met genoegen te hebben ontvangen, of ten minste het doel, 't welk daaraan ten grondslag ligt, goed te keuren. Door vele leden werd evenwel aangemerkt, dat een regeringsvoorstel meer welkom zou zijn geweest, waarbij de uitgifte van staats-obligatien aan toonder met daartoe behoorende, regtstreeks door de schatkist te betalen rentebewijzen of coupons mogelijk wierd gemaakt. Daardoor zou voldaan zijn aan een sedert lang in de Kamer geuit verlangen, waar meermalen stemmen zijn opgegaan voor de trapsgewijze opheffing der administratie-kantoren, die, naar veler overtuiging, voor hunne bemoeijenis met de rentebetaling der staatsschuld onevenredige voordeelen genieten.

Ook voor zoover men het doel der wet goedkeurde, moest de vraag rijzen, of de wetgever de bevoegdheid bezit, om zoodanigen maatregel, als de hier voorgedragene, omtrent de verjaring van de coupons der certificaten te nemen. Over die vraag, welke in al de Afdeelingen opzettelijk is behandeld, waren de gevoelens verdeeld. Terwijl vele leden die bevoegdheid niet meenden te kunnen erkennen, toonde de meerderheid zich geneigd, op dat punt de zienswijze der Regering te omhelzen.

Door de bestrijders van het beginsel der wet werd aangevoerd, dat de wetsbepalingen op het stuk der verjaring uit haren aard van strenge toepassing zijn. Het geldt daarbij een verlies van regten, op de praesumtie van stilzwijgenden afstand dier regten gegrond, en deze praesumtie kon in het geval, waarvan hier sprake is, niet worden aangenomen.

Hetzij men de administratie-kantoren beschouwe als schuldeischers van den Staat uit eigen hoofde dan wel als gemagtigden of rentmeesters van de gezamenlijke eigenaren der certificaten, die zij hebben uitgegeven, — zij zijn diligent als zij de renten op de ten hunnen name staande inschrijving binnen den gestelden termijn ontvangen. Wat er van die renten wordt is eene zaak tusschen derden, tusschen den lastgever en den mandataris, die tot zekere hoogte den oorspronkelijken schuldenaar, den Staat, niet aangaat. De overweging, dat de administratie-kantoren zich verrijken met de renten, die zij op hunne inschrijving ontvangen, doch ten gevolge van het niet-verwisselen der coupons niet uitbetalen, mag den wetgever niet verleiden, af te wijken van het strikste regt. Hij mag een hoofdbeginsel onzer burgerlijke wetgeving niet ter zijde stellen, opdat de Staat een voordeel zou genieten, wat men anderen misgunt. Eerst dan zouden de administratie-kantoren geacht kunnen worden verpligt te zijn, de niet uitbetaalde renten van certificaten, na een zeker aantal jaren, aan den Staat terug te betalen, als zoo iets hun bij hunne oorspronkelijke instelling als voorwaarde was opgelegd. Maar in de wetgeving te dezer zake vindt men daarvan geen spoor. Alleen bij het sluiten van nieuwe geldleeningen zou de Staat in dit opzigt beter voor zijn belang kunnen zorgen. Er waren leden, die het zich zeer goed konden voorstellen dat de administratie-kantoren beschouwd wierden als ligchamen of vereenigingen, die zich door de uitgifte van coupons verbonden hebben tot rentebetaling voor eigene rekening, in welk geval op die rentebewijzen, als interesten, de gewone vijfjarige praescriptie van art. 2012 van het Burgerlijk Wetboek toepasselijk zou zijn. Maar of dit gevoelen moest worden omhelsd, dan wel of de coupons aan de dertigjarige praescriptie onderworpen zijn, is een vraagstuk van burgerlijk regt, dat particuliere personen aangaat en in hetwelk de wetgever niet meer tusschen beide kan treden. Deze leden noemden de wet niet noodzakelijk, omdat daarbij een termijn van verjaring geregeld wordt, dien de wetgever niet meer te regelen heeft.

Tegenover het tot nu toe ontwikkeld gevoelen stond dat der meerderheid, die zich voor de aanneming van het regeringsvoorstel gestemd toonde. Men moest, werd van die zijde aangevoerd, bij de beoordeeling van een vraagstuk van dezen aard, niet te streng uit de voorschriften van het burgerlijk regt redeneren. Er bestaat, zeiden sommigen, eene nog hoogere wet, de wet namelijk van billijkheid en regtvaardigheid. Met die wet moest het strijdig worden geacht, dat, terwijl de Staat de renten zijner schuld op elken verschijndag dadelijk en ten volle betaalt, die renten, voor zoover zij door de eigenlijke schuldeischers niet worden opgevorderd of dezen hunne rentebewijzen verliezen, tot verrijking van derden strekken. Men kon dit niet anders noemen dan bevoordeeling van sommigen ten koste der natie. Het was een onregt, waarover meermalen is geklaagd. Het doen ophouden daarvan was niet slechts den wetgever geoorloofd, maar lag geheel binnen zijnen eigenaardigen werkkring.

Bij dezen strijd van gevoelens kwam men daarin overeen, dat de bepaling der vraag, of de wetgever bevoegd is tot het vaststellen van bepalingen als de thans voorgedragene, vooral afhankelijk is van het oogpunt, waaruit men de administratie-kantoren beschouwen moet. Dit gaf eenige leden aanleiding tot het uiten van den wensch, dat dit punt vooral nader toegelicht wierd door de Regering, die zich in hare Memorie van Toelichting bepaalt tot het aanduiden der administratie-kantoren als *administrateurs* van de aandeelen in de op hunnen naam gestelde inschrijvingen ten behoeve van de houders dier aandeelen, dat is van de houders der door hen uitgegevene certificaten.

Door eenige leden werd de vraag gedaan, of de Regering, afgaande op de ondervinding, die zij ten aanzien der regtstreeks ten laste van den Staat loopende schuldbekentenissen met coupons heeft verkregen, niet eenigermate de som zou kunnen ramen, die ten gevolge van het komen van het bedrag der verjaarde coupons ten bate van 's Rijks schatkist, jaarlijks zou worden verkregen.

Te dezer gelegenheid hebben eenige leden gemeend, op nieuw de aandacht der Regering te moeten vestigen op de wenschelijkheid en noodzakelijkheid, dat de bestaande wetgeving omtrent de grootboeken der nationale schuld in overeenstemming wierd gebragt met ons tegenwoordig burgerlijk regt. Die wetgeving laat onder anderen hypotheek op inschrijvingen toe, en dus iets, wat volgens eene wetgeving die alleen hypotheek op onroerende goederen kent, niet geoorloofd is. Ook in andere opzigten schijnen de bestaande verordeningen omtrent de nationale schuld aanvulling te behoeven. Zoo is niets bepaald omtrent de regten van de houders van verschenen coupons van certificaten in het geval dat een administratie-kantoor onverhoopt in staat van faillissement mogt verkeeren.

Blijkens het Voorloopig Verslag over de wetsontwerpen betrekkelijk de *vereeniging van gemeenten*, heeft men de schraalheid der bij deze wets-ontwerpen gevoegde Memorie van Toelichting opgemerkt, en omtrent vereeniging van gemeenten in 't algemeen, en omtrent deze wets-ontwerpen in het bijzonder.

Ten bewijze van het eerste punt werd door enkelen aangevoerd, dat deze voorstellen, uitmakende slechts een klein deel van de algemeene vereeniging van kleine gemeenten in het Rijk, waaromtrent om verschillende redenen de wenschelijkheid bestaat, naauwelijk aan de beoordeeling van de Vertegenwoordiging worden onderworpen. Zij hadden bij deze gelegenheid meerdere inlichtingen omtrent den stand van dit geheele werk verwacht en zich voorgesteld althans een veel grooter gedeelte van dat werk ter afdoening te zullen ontvangen, en gaarne zouden zij nog van de Regering vernemen, hoe het daarmede gesteld is, en waarom juist de vereeniging van deze gemeenten, voor welke alle niet zoo zeer dringende noodzakelijkheid schijnt te bestaan, wordt voorgedragen.

Ten andere merkte men op, dat die ontwerpen wel vergezeld zijn van eene menigte ter Griffie nedergelegde stukken, waaruit men zich met de voorloopige werkzaamheden, welke deze voordragt zijn voorafgegaan, met de aanleiding tot vereeniging dezer gemeenten en met de bezwaren door dezelve daartegen ingebragt, kan bekend maken, maar dat het niet te ontkennen valt, dat indien in de Memorie van Toelichting een kort verslag, behelzende de hoofdpunten in die stukken behandeld, ware gegeven en daarnevens waren opgenomen de eigene beschouwingen der Regering omtrent de te berde gebragte bezwaren of de oplossing daarvan met eene uiteenzetting der redenen, die de vereeniging volgens haar inzien noodzakelijk maken, er een beter algemeen overzigt had kunnen zijn verkregen, waarop eene inzage der overgelegde stukken met meerder [illegible] had kunnen volgen, en het vellen van een juist oordeel gemakkelijker zoude zijn gemaakt. Men had [illegible] tevens ten doel kunnen stellen, om steeds [illegible] grond het betoog der noodzakelijkheid van [illegible] vereenigingen te ontwikkelen.

Omtrent het beginsel zelf van vereeniging van gemeenten bestond in de afdeelingen verschil van gevoelen. De daarover, over dit onderwerp geuite beschouwingen lieten zich gevoegelijk in drie soorten verdeelen.

Er waren, die de vereeniging van gemeenten ook daar, waar de noodzakelijkheid dit niet eischt, voorstonden. Zij zagen daarin een heilzaam middel, om de welvaart der gemeenten en dus ook de welvaart van den Staat te bevorderen.

Andere leden konden zich met zoodanige vereeniging van gemeenten vereenigen, indien dit niet te ver gedreven wierd. Zij zou bijv. niet moeten plaats hebben bij gemeenten van een zeker zielental, bijv. boven de 1000; daarbij moest worden gelet of de gemeenten zelve tot vereeniging bereid zijn of niet; op de bezwaren die zich kunnen voordoen, dat de algemeene in sommige gemeenten heerschende geest niet noodeloos worde gekrenkt; op finantiele omstandigheden; vermeden moet vooral worden het vermengen van armenfondsen, zoo als in Friesland, waar die fondsen meestal het eigendom der afzonderlijke deelen van de voormalige grietenijen zijn.

Eindelijk stelden weder anderen als regel, dat geene vereeniging van gemeenten behoort plaats te hebben, tenzij er uitdrukkelijke noodzakelijkheid besta en de gemeenten zelve met de vereeniging genoegen nemen. Dwang, hoe gering ook, behoorde huns inziens nooit te worden aangewend, zoo ook niet bijzonder op meerdere gunstige geldelijke omstandigheden te worden gelet.

Of nu in deze voordragten altijd deze regel getrouw is nageleefd, maakte bij velen een punt van twijfel uit. Niet voor allen toch was de noodzakelijkheid gebleken; want als zoodanig kon niet worden aangenomen de geringheid van omvang en bevolking of de ligging. Men scheen hier uitsluitend gelet te hebben op het gemis van het bij art. 293 der gemeentewet vastgesteld getal kiezers met ter-zijdestelling van de wederzijdsche toestemming der gemeenten zelve. Uit de inzage der overgelegde stukken kan blijken, dat de meeste bezwaren hebben gemaakt; dat sommige zich uitdrukkelijk of tegen de gemeentelijke vereeniging of tegen de vereeniging der gemeente- en armenfondsen hebben verklaard.

's Gravenhage, 15 Maart.

Z. M. heeft den kapitein-adm. van kleeding en wapening A. J. van Alphen Zeewoldt, van het 7de reg. inf., op pensioen gesteld, en het bedrag daarvan bepaald op *f* 1080.

Z. M. heeft benoemd tot 2den luit.-administ. van kleeding en wapening bij het 7de reg. infanterie, den sergeant-majoor H. J. van Maurik, schrijver der 3de klasse bij het Dep. van Oorlog.

Z. M. heeft aan T. T. Bakker, ambtenaar van 's Rijks belastingen te Scheemda, als blijk van 's Konings goedkeuring en tevredenheid wegens het redden van drie kinderen uit het water in het hoofdkanaal aldaar, toegekend een loffelijk getuigschrift en eene gratificatie.

De *Utrechtsche Courant* wil weten (en het schijnt door *de Nederlander* bevestigd te worden), dat de Minister van Oorlog zijn ontslag wil vragen.

Volgens de *IJsselbode* zou er grond zijn tot de onderstelling, dat de heer Mr. J. M. de Kempenaer, lid van de Tweede Kamer, zal optreden als Minister van Finantien.

* Z. M. de Koning heeft gisteren in een bijzonder gehoor ontvangen den kolonel-kommandant der Utrechtsche schutterij, den heer d'Ablaing van Giessenburg.

* H. M. de Koningin-moeder heeft onzen landgenoot, den talentvollen graveur Joh. de Mare (thans te Parijs woonachtig) een kostbaren gouden ring met edelgesteenten doen toekomen, ten bewijze van hare tevredenheid over de aanbieding van een proefdruk met het wapen zijner gravure van de graflegging naar Titiaan en van hare ingenomenheid met de hooge verdiensten, die dit werk onderscheiden.

* De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben gisteren onderzocht de wets-ontwerpen betrekkelijk 1°. de uitbreiding van de regtsmagt der kantonregters in strafzaken; en 2°. de veranderingen in de bestraffing van misdrijven. Voor dit laatste ontwerp zijn benoemd tot rapporteurs de heeren: Meeussen, Strens, Elout van Soeterwoude, Jespers en Wintgens.

* In de residentie is aangekomen en aan het hôtel de l'Europe afgestapt Z. Exc. den heer van Meeuwen, kommissaris des Konings in de provincie Limburg.

De *Staats-Courant* deelt [illegible] mede van de opbrengst der middelen [illegible] over de twee eerste maanden [illegible] gebragt met derzelver [illegible] directe belastingen maanden in 1853. Daaruit [illegible] hebben opgebragt over de twee eerste maanden [illegible] meer dan in 1853 en *f* 2,103,638,62½ [illegible] raming; de in- en uit- *f* 1,039,873,47½ [illegible] en scheepvaartregten *f* 561,480.42, zijnde [illegible] meer dan in 1853 en *f* 126.462.90 *minder* [illegible] dan de raming; de accijnsen *f* 3.472,167.34, zijnde [illegible] *meer* dan in 1853, en *f* 202,284.19 *meer* dan de raming; de waarborg en belasting der gouden en zilveren werken *f* 26.263.80½, zijnde *f* 2,403,40½ *meer* dan in 1853 en *f* 4,402.85½ *minder* dan de raming; de indirecte belastingen *f* 1,729,490,11, zijnde *f* 140,242.86

meer dan in 1853 en *f* 153,999,11 *meer* dan de raming; de posterijen *f* 255,076,58 1/2. zijnde *f* 5,691,73 1/2 *meer* dan in 1853 en *f* 30,076,58 1/2 *meer* dan de raming; in de staatsloterij *f* 148,00, zijnde *f* 13,50 *minder* dan in 1853 en *f* 66,508,66 *minder* dan de raming.

De totale opbrengst over de twee eerste maanden van 1854 is geweest *f* 8,148,273,28 1/2, zijnde *f* 278,597,82 *meer* dan over gelijk tijdvak in 1853 en *f* 950,897,90 1/2 *minder* dan de raming.

* Voor zoo verre de voorraad strekt, is het tarief voor het overbrengen van berigten met den Rijks-telegraaf, zoowel in plano als in groot octavo formaat, aan de kantoren van den Rijks-telegraaf, tegen den prijs van 50 cents, verkrijgbaar gesteld.

* Het genootschap van *kunsten en wetenschappen*, te Londen, heeft den heer van de Kasteele, directeur van het kabinet van zeldzaamheden alhier, benoemd tot corresponderend lid.

* Bij gelegenheid der onthulling van het standbeeld van wijlen Z. M. Koning Willem II, zal alhier bij den muzijkhandelaar F. L. Dony worden verkrijgbaar gesteld een feestzang, op woorden van den heer H. L. Tetar van Elven. De muzijk is gecomponeerd door den heer A. Messemaeckers.

* De Minister van Buitenlandsche Zaken, *ad interim* Minister van Financiën, heeft bekend gemaakt, dat de rentebetaling op het Grootboek der 4 percents nationale schuld zal geschieden op de bureaux van het Grootboek der nationale schuld, gevestigd te Amsterdam, en wel alleenlijk over het halfjaar, verschijnende 1 April 1854, van Zaturdag 1 tot en met Vrijdag 14 dier maand, en vervolgens over al de nog verschuldigde halfjaren, op alle werkdagen (met uitzondering van den Zaturdag), van Maandag den 17 April 1854 tot en met 15 Augustus 1854. Tevens worden, overeenkomstig art. 19 van het Koninklijk besluit dd. 18 Mei 1818 (*Staatsblad* n°. 24), voor de tiende of laatste maal opgeroepen, de nog niet opgekomen regthebbenden op de renten over het halfjaar, verschenen geweest op 1 October 1849.

De *Utrechtsche Courant* meldt, dat het hoofdbestuur van het Metalen Kruis op hoog bevel gisteren was opgeroepen, om op het paleis op den Kneuterdijk eene eerste zitting te houden.

De *Staats-Courant* deelt een koninklijk besluit van 6 Maart mede houdende vaststelling van het port en verdere bepalingen omtrent de briefwisseling met de kolonien en bezittingen van het Rijk in de West-Indien. Blijkens dat besluit is het port voor elken brief van 15 wigtjes of minder, over Engeland, 85 cts.; te weten 10 cts ten behoeve van het Rijk, 90 cts. ten behoeve van de koloniale kas en 65 cts., tot goedmaking van hetgeen aan buitenlandsche regeringen of administratien wegens regten van doorvoer of kosten van overbrenging verschuldigd is.

Volgens een berigt van Z. M. consul te Bilbao zijn aldaar gedurende 1853, regtstreeks uit Nederland aangekomen, 2 Nederlandsche schepen, met kaas en tabak, waarvan 1 vertrok naar Vlaardingen en 1 naar de Nederlanden met hout en kastanjes.

Uit vreemde havens kwamen 8 Nederlandsche schepen als uit New-Castle 5 met steenkolen; uit Glasgow 3 met ijzer; uit la Rochelle 1 in ballast.

Van deze schepen vertrokken: van Swansea 2 met kopererts en 1 met hout; naar Bordeaux 2 in ballast, naar Nederland 2 met hout; naar la Rochelle 1 met granen.

Het volgende is het *programma* der plegtigheden, welke zullen plaats hebben op 23 Maart ek. ter gelegenheid van de onthulling van het Standbeeld van wijlen Z. M. Willem II.

Art. 1. De plegtigheid der onthulling van het Standbeeld zal, in tegenwoordigheid van Zijne Majesteit den Koning, op bovengemeld tijdstip, des middags ten 12 ure geschieden.

Art. 2. De genoodigden, tot bijwoning van deze plegtigheid, worden verzocht, ten *half twaalf* ure plaats te nemen op de tribune, welke zich voor het Standbeeld bevindt.

Art. 3. De stedelijke schutterij en het geheele garnizoen der residentie zullen onder de wapenen komen en ten half twaalf ure op de volgende wijze worden opgesteld:

A. Om het Standbeeld:

1°. Eene divisie schutterij;
2°. Eene divisie grenadiers;
3°. Eene divisie jagers;
4°. Een half esdadron cavalerie;
5°. Eene sectie rijdende artillerie, zonder geschut.

Zij vormen een quarré, waarvan eene zijde, namelijk, die voor de tribune, open blijft.

6°. De muzijk der schutterij en van het regement grenadiers en jagers stellen zich aan de beide zijden van het Standbeeld.

B. *Op den Vijverberg.*

Het overig gedeelte van het garnizoen, en wel in gesloten colonne, front makende naar de Plaats.

Art. 4. Z. M. de Koning wordt bij aankomst ontvangen door de leden der Hoofdcommissie, belast met het oprigten van het Standbeeld.

De President dier Commissie zal, na eene korte toespraak, aan Z. M. de toestemming verzoeken, om het Standbeeld te doen onthullen.

Art. 5. Op het oogenblik der onthulling zullen er 21 kanonschoten worden gedaan, zal de muzijk spelen en de marsch geslagen worden.

Art. 6. Daarna zullen de troepen, welke op den Vijverberg opgesteld zijn, zich in beweging stellen om voorbij het Standbeeld te defileren.

Wijders hebben Burgemeester en Wethouders nog vastgesteld de volgende bepalingen:

Er zullen van *half elf* tot *half twaalf* ure, geene rijtuigen worden toegelaten op het Buitenhof, dan om de genoodigden aan de tribune aldaar te brengen.

De rijtuigen zullen niet mogen aanrijden dan door de Gevangenpoort, en heenrijden dan over het Singel, door de Lange Poten tot naar het Plein; aldaar zullen zij *en file* worden gesteld:

Na het uur van half twaalf tot *na* den afloop der plegtigheid, zullen geene rijtuigen meer op het Buitenhof worden toegelaten.

De langs het Plein geplaatste koetsen zullen, bij het terugrijden naar het Buitenhof, denzelfden weg nemen, dien zij, van daar komende, gereden zijn.

Eindelijk worden de bewoners van het Buitenhof uitgenoodigd, op dien dag hunne huizen met vlaggen te versieren.

— Een duitsch blaadje deelt de volgende zamenspraak mede: — « Ik kan er niet wijs uit worden wat die Oostersche oorlog eigenlijk is: een geschiedkundig kluchtspel of een historisch treurspel? » — « Geen van beide. » — « Wel, wat is hij dan? » — « Een geographisch-diplomatisch ballet. De Zwarte Zee is het tooneel; Rusland vormt het orchest; Frankrijk en Engeland dansen; Oostenrijk en Pruissen zijn de toeschouwers: Zweden en Denemarken zijn de figuranten: Hongarije en Italie zijn de cavaliers, die achter de schermen hun hof aan de danseressen maken. » «Maar, nu hebt gij de Turken nog vergeten: wat zijn die dan?» — « De Turken zijn het valscherm en worden weggetrokken. »

De doortogt van vreemde landverhuizers door Rotterdam neemt belangrijk toe. Ruim 60 personen uit Klaaswaal, Buitensluis en Hitvert, uit het Overmaassche zijn op 14 dezer daar aangekomen, die den 15den per stoomboot naar New-York zijn vertrokken, om zich daar te Pella neder te zetten, waar zich vele hunner bloedverwanten bevinden. Indien de thans vertrekkende gunstige berigten overzenden, zullen zij door meerderen gevolgd worden.

De Gemeenteraad van Amsterdam heeft in zijne zitting van eergisteren benoemd, tot adsistent-geneesheer in het Buiten-Gasthuis, Dr. A. C. van Tricht. Voorts heeft de Raad met 29 tegen 5 stemmen beslist, dat op grond van art. 147 der gemeentewet, de daarin aan den Raad opgedragen benoeming van leden en beambten van het bestuur der godshuizen en andere instellingen, door den Raad niet mag worden overgedragen aan het dagelijksch bestuur of aan anderen.

Kinderdijk, 14 Maart. Heden werd van de werf van den heer F. Smit alhier, te water gelaten, het Campagne-Barkschip «*Australie*,» groot 360 lasten, voor rekening van de heeren Blaauw en C°., te Amsterdam, te voeren door kapt. D. P. Jochems, bestemd voor de groote vaart.

Utrecht, 15 Maart. Heden zijn de heeren Van Dorp en kolonel baron van Boecop, door den voorzitter Mr. P. Ras, met het houden van eene plegtige rede geinstalleerd als leden van het Hoog Militair Geregtshof, nadat die Heeren den eed als zoodanig hadden afgelegd.

Aalten, 14 Maart. Heden morgen bezocht Z. H. de Vorst van Salm-Salm deze plaats met eenigen van HD. kinderen en eenig gevolg. Door de welwillendheid van den heer J. H. J. Driessen werd Z. H. in de gelegenheid gesteld deszelfs stoomspinnerij te bezigtigen. Daarna werd Z. H. ten huize van den heer Driessen gerecepieërd en ververschingen aangeboden. Na eenigen tijd aldaar vertoefd te hebben, heeft de Vorst heden namiddag de terugreis naar Anholt weder aangenomen.

§ **Twello**, 15 Maart. Gister avond heeft de heer Rauwenhof zijne wekelijksche voorlezingen over den wetenschappelijken landbouw, besloten met eenige beschouwingen over het nut en de wijze van het droog leggen (draineren) en besproeijen van sommige gronden. Ten slotte herinnerde de spreker, in korte woorden, al wat hij, gedurende den winter, betrekkelijk den landbouw hier had behandeld en stelde vervolgens de vraag: of hij het doel had mogen bereiken, waarmede de Koning hem deze voorlezingen had doen houden? Deze vraag beantwoordde Z. Ed. bevestigend, de belangstelling in aanmerking genomen, die daarbij was aan den dag gelegd, en eenige goede resultaten, die reeds nu met grond te verwachten waren. De spreker, die zich uitmuntend van zijne taak heeft gekweten, drukte den wensch uit, dat de landbouwers in den aanstaanden zomer het gehoorde, voor zoo ver zij dat goed begrepen hadden, nog eens rijpelijk mogten nagaan en beproeven; en mogt hem de eer te beurt vallen van Z. M. den last te ontvangen, om den volgenden winter de aangevangene taak voort te zetten, dan hoopte hij, vooral van den landbouwenden stand, nog meerdere belangstelling te ondervinden.

✱ **Heerde**, 15 Maart. In het verslag van den Min. van Binnenl. zaken aan Z. M. den koning, omtrent de openbare werken in 1853, lezen wij, omtrent den kunstweg over den Gelderschen IJsseldijk naar Heerde, onder anderen: « De weg is onder handen en zal in April of Mei 1854 voltooid zijn. »

Wij gelooven, dat dit een vrome wensch der ondernemers is, daar er nog een groot aantal vakken in dien weg zijn, waarbij de eerste puin nog niet is aangebragt

Zutphen 15 Maart. Gisteren heeft Mgr. J. [...] Aartsbisschop van Utrecht, in de R. K. Kerk a[...] ongeveer 500 personen het H. Vormsel toege[...] roemt zeer de voorkomendheid en minzame [...] die deze gemeente van haren Opperherder bij die [...] heid mogt ondervinden en niet minder de groote [...] zaamheid, die Z.Hoogw. jegens de andersdenken[...] blijken, en waartoe hij zijne onderhoorigen aa[...] en opwekte. Wij vernemen, dat Z.Hoogw. heden [...] naar Deventer is vertrokken, om daar alsmede [...] dezelfde plegtigheid te verrigten.

— Op de gister gehoudene voorjaars-markt [...] werd het vee met groote kooplust tot verbaze[...] prijzen verkocht. Voor een boeren werkpaa[...] betaald *f* 290.00

Advertentiën.

Prijs-Courant der Effecten

AMSTERDAM, 16 Maart 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2 1/2	54 9/16 1/2 7/16			
Dito Certificat.	3	65 1/2 7/8 7/8	*Hope* 1798/1816	5	94 [...]
Dito dito	4	81 3/8 13/16 3/16	Dito 1828/1829	5	94 1/[...]
O. I. Leening.	4		Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	3 1/2		Dito Dito	4 1/2	77 [...]
Hand.-Maats.	4 1/2	109	Dito *Hope*	4	72
Belgie.			Dito *Stieglitz.*	4	71 1/[...]
Certificaten.	2 1/2		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild.*	2 1/2	45 9/16	Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito.	6	
Obligatien.	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	17 11/16 3/4	Obligatien	4	
Dito Buitenl.	3	36 3/4	**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. s/m.	3	33 1/2 7/8 5/8			
Bew. Sp. Com.		3 13/16	Metalliek	5	59[...]
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	75[...]
Portugal.			Dito letter B.	5	75[...]
Londen nieuwe.	5	31 3/8 9/16 1/2	Dito 1847	2 1/2	30[...]
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	2 1/2	30[...]

Philad. Bank-Actien $3\frac{1}{2}$, $\frac{9}{16}$; Mexic. te Londe[...] $22\frac{5}{8}$, $\frac{15}{16}$, $\frac{11}{16}$; dito Onb. $22\frac{5}{8}$, $\frac{15}{16}$, $\frac{11}{16}$; Peru 4[...]

De markt bleef ook heden hare achteruitgaande bew[...] volgen, aangezien de verkooporders nog aanzienlijke[...] teren waren, welken voornamelijk in onze binnenl. [...] in Russische, Oostenrijksche en Portugeesche geeffectueer[...]

FRANKFORT, Woensdag 15 Maart. Metall. 5 [...] Spanje binn. 3 pct. $34\frac{3}{8}$; id. 1 pct. $18\frac{1}{8}$; Wisse[...] Londen $117\frac{1}{4}$; id. Parijs $94\frac{1}{4}$: id. Weenen 91.

LONDEN, Woensdag 15 Maart. Consols op [...] Mexic. N. 3 pct. $24\frac{1}{4}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. ex d. [...] 3 pct. 37; dito 1 pct. $18\frac{1}{2}$; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. [...] 5 pct. 90; Holl. $2\frac{1}{2}$ pct. 56; dito 4 pct. 86[...]

PARIJS, Woensdag 15 Maart. Fr $4\frac{1}{2}$ pct. [...] dito 3 pct. op t. 66.70; Sp. Binn. 3 pct. $34\frac{3}{8}$ [...] $18\frac{1}{4}$; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. $86\frac{3}{4}$; O. Metall. 5 pct. [...]

WEENEN, Woensdag 15 Maart. N. Metall. [...] B. 108; Wissel Londen 12.46; Parijs 154; [...]

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gr[...]